

Referat

Møte om: Dagsorden

1. IKT modernisering – kort om status gjennomføring P2 og planlegging P3 (jf. mandat), herunder behov for dialog om regelverksutvikling
2. Sikkerhet og beredskap, herunder informasjonssikkerhet
3. Nytt styringssystem for arbeidsmarkedstiltakene
4. Eventuelt

Saksnr.:

Til stede: Fra Arbeids- og sosialdepartementet:
Ekspedisjonssjef Ulf Pedersen
Ekspedisjonssjef Rune Solberg
Avdelingsdirektør Espen Opjordsmoen
Avdelingsdirektør Odd Wålengen
Avdelingsdirektør Dagfinn Hansen
Seniorrådgiver [REDACTED]
Spesialrådgiver Arne Buhs
Seniorrådgiver [REDACTED]

Representant fra Barne- og likestillingsdepartementet

Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet:
Arbeids- og velferdsdirektør Sigrun Vågeng
Økonomi- og styringsdirektør Geir Axelsen
Ytelsesdirektør Kjersti Monland
Arbeids- og tjenstedirektør Kjell Hugvik
IT-direktør Torbjørn Larsen
Kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt
Direktør Erik Oftedal
Seksjonsjef Terje Andre Olsen

Dato: 25.08.2017

Møteleder: Ulf Pedersen

Referent: [REDACTED]

Kopi: Arbeids- og velferdsdirektoratet
 Riksrevisjonen
 Barne- og likestillingsdepartementet

Særmøte 25. august 2017 mellom Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet

1. IKT modernisering – kort om status gjennomføring P2 og planlegging P3 (jf. mandat), herunder behov for dialog om regelverksutvikling

Overordnet status for Prosjekt 2 viser pr. august 2017 tilfredsstillende fremdrift og produktivitet. Spesialiseringsprosjektet er avsluttet og Foreldrepengeprosjektet er i gang med utviklingsaktivitetene. Enkelte forsinkelser i leveranser i de siste iterasjonene er ikke kritisk for den videre fremdriften i prosjektet. Fortsatt mye utviklingsarbeid som gjenstår og dermed fortsatt risiko for hendelser, men risikobildet pr. nå viser ingen kritiske områder.

Planlegging av Prosjekt 3 er i rute i henhold til mandat fra departementet. Direktoratet arbeider med å utarbeide plangrunnlag for KSP-2 som etter planen skal starte desember 2017. Planarbeidet konsentrerer seg nå om gjenstående omfang i scenario C fra KSP-1. Videre planlegging og analyse vil vise om det er hensiktsmessig å utvide dette omfanget, slik som det er åpnet for i mandatet.

2. Sikkerhet og beredskap, herunder informasjonssikkerhet

Det overordnede risikobildet for etatens virksomhet er uendret siden gjennomgangen av dette i etatsstyringsmøtet i mars 2017. De alvorligste risikofaktorene er vold- og trusler mot ansatte, sabotasje eller svikt i it-infrastruktur og store ulykker eller terrorhendelser. Alle enheter i etaten har egen beredskapsplan som gjenspeiler risikobildet – tilpasset enhetens oppgaver og lokale forhold. Det gjennomføres regelmessige øvelser lokalt og sentralt.

Informasjonssikkerhet

De vesentligste risikoene for svikt i informasjonssikkerheten er

- Målrettet cyberkriminalitet
 - Risikoen er først og fremst knyttet til sabotasje som forårsaker at systemer og tjenester blir utilgjengelig
- Ikke-målrettede angrep, virus eller skadevare som rammer etaten
 - Etaten er utsatt som følge av at nettsider og systemer har stor trafikk
- Teknisk svikt i utstyr eller infrastruktur
- Utilsiktet brudd på taushetsplikten
- Tilsiktet internt mislighold
 - Medarbeidere som gjør uautoriserte handlinger

Etaten har iverksatt mange tiltak for å redusere risiko og sårbarhet, og mener tiltakene er på et forsvarlig nivå, sett hen til øvrige prioriteringer. Det vil imidlertid alltid finnes en restrisiko,

særlig knyttet til ukjente risikofaktorer eller sårbarheter. På noen områder vil etaten måtte foreta en avveining mellom fleksibilitet i arbeidssituasjonen/tilgjengelighet til systemer og sikkerhet.

Arbeids- og velferdsetaten har blant annet iverksatt følgende risikoreduserende tiltak:

- Stort og kompetent driftsmiljø for sikring av nettverk og overvåking av nettverkstrafikk
- Avtale med leverandør om nettverksovervåking og aktuelle cybertrusler og systemsvakheter
- Dublering av kritiske ressurser som telefonlinjer, strøm, hardware, betalingsformidling mv.
- Strengt sikkerhetsregime knyttet til fagsystemene
 - Oppfølging av logger
- Bruk av felleskomponenter som ID-porten, krav til felles offentlig PKI mv.

Tiltak det arbeides videre med:

- Forenkling av styringssystem
- Opplæring og informasjon
- Nettverksovervåking
 - NAVs systemer vil bli koblet opp mot flere CERT-miljøer
- Forenkling av tilgangsadministrasjon
- Forbedring av logging
 - Arbeidere med å gjøre det enklere å hente ut logger og å lære av potensielle misbrukssituasjoner
- Persondata i skyen
 - Foreløpig er skytjenester lite brukt, men vil i stadig større grad benyttes fremover. Etaten vil da være opptatt av at tilbyderne kan dokumentere forsvarlige kontrollregimer, og at disse er/blir kontrollert av uavhengige tredjeparter (sertifiseringsvirksomheter).
 - Sikkerhetsregimene til de globale tilbyderne av skytjenester vil normalt være vesentlig bedre utbygd enn det etaten selv vil kunne prestere ved egen datalagring og prosessering. Løsningene er også kostnadseffektive og har høy innovasjonstakt.
 - Direktoratet vil ha dialog med departementet om strategien fremover på dette området.

Direktoratet mener tiltakene ivaretar merknadene i Riksrevisjonens etterlevelserevisjon i 2016. Utfordringer fremover er først og fremst knyttet til fortsatt kompetanseheving i organisasjonen, oppdage og fjerne/reducere sårbarheter for angrep og forebygge tillitsbrudd ved uautoriserte handlinger.

De senere årene er det blitt tydeligere at persondata også er en verdifull ressurs, både for etaten og brukerne. Direktoratet forventer at brukerne i stadig større grad vil etterspørre personlig tilpassede tjenester og ytelser, basert på de personopplysninger som etaten besitter.

Utvikling av tilpassede tjenester og ytelser vil være et viktig satsingsområde for etaten i årene fremover. Direktoratet har løpende dialog med Datatilsynet om denne problemstillingen.

Effektiv bruk av stordata kan også utfordre dagens personvernregelverk. Etaten gjør derfor blant annet forsøk med bruk av syntetiske data til analyseformål.

Arbeids- og sosialdepartementet hadde ingen merknader til Arbeids- og velferdsdirektoratets redegjørelse.

Forberedelse av implementering av personvernforordningen

Implementeringsplan er inndelt i tre hovedområder

- Sikre etterlevelse av forordningen
- Informere og øke kunnskap
- Kartlegge behandling og formål

Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med å lage en detaljert gapanalyse. I analysen ser man på blant annet presisjonsnivå for behandlingshjemler og behov for og synliggjøring av samtykke. I tillegg gjøres det en oppdatering av internkontrollrutiner, samt gjennomgang av databehandleravtaler og rutinene for informasjon og opplæring. Personvernombud er ansatt og tiltrer primo september.

Arbeidskraftberedskap

Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet avholdt et fagmøte om arbeidskraftberedskap i juni. Direktoratet vil snarlig oversende til departementet en vurdering av etatens ansvar for arbeidskraftberedskap, redegjørelse for etatens arbeid og utviklingsmuligheter.

3. Nytt styringssystem for arbeidsmarkedstiltakene

Arbeids- og sosialdepartementet påpekte betydningen av god kvalitet i styringsdialogen om arbeidsmarkedstiltakene. Arbeids- og velferdsdirektoratet ble bedt om å redegjøre kort for etatens styring av arbeidsmarkedstiltakene, herunder hvordan prioriteringssignalene Arbeids- og sosialdepartementet gir, videreformidles i etaten og hvordan etaten legger til rette for utvikling av faglighet i tiltaksbruken og kunnskapsbasert tiltaksbruk. Det ble også pekt på at tiltakene er innrammet og styrt gjennom forskrift og målgruppedefinisjon.

Antall tiltaksplasser hittil i år ligger ti prosent over anslaget i budsjettforutsetningene. Tiltaket arbeidstrening, ligger betydelig høyere enn beregningsteknisk lagt til grunn for budsjettet i 2017. På tross av at etaten ikke styres på tiltaksnivå er dette en beregningsteknisk utfordring. Dette er noe Arbeids- og sosialdepartementet vil se nærmere på og som blant annet vil bli fulgt opp i fagmøte med direktoratet høsten 2017.

Direktoratet redegjorde for tiltaksgjennomføring, herunder endringer i sammensetning og pris, samt status og anslag for tiltak for arbeidssøkere, post 76 og varig tilrettelagt arbeid post 77 hittil i 2017. Endringer i sammensetning og pris har gitt billigere og flere tiltak. Det er god

kontroll på tiltaksøkonomien i 2017, handlingsrommet benyttes fullt ut, men det er økende bruk av tiltakspenger, særlig på Sør- og Vestlandet der flere går ut av dagpengeperioden.

Endringene i styring av arbeidsmarkedstiltakene i 2017 har gitt større oppmerksomhet på bruk av tildelte ressurser og på resultatene som oppnås. God kvalitet i styringsdialogen og styringsstrukturen lokalt er avgjørende for å sikre at styringssignalene kommer ut til lokalkontorene. Arbeidsmarkedstiltak er fast tema i resultatdialogen med fylkene og gir bl.a. grunnlag for å følge opp satsinger og tilbud til prioriterte grupper. Fokus er endret fra aktivitet, til kvalitet og resultat. Dette gir direktoratet større innsikt i hvordan fylkene jobber med arbeidsmarkedstiltak. Økt ansvar er lagt ut til NAV-kontorene. Fylkene gir gode tilbakemeldinger på ny styringsstruktur med mindre aktivitetsstyring, men økt fleksibilitet og handlingsrom er fremdeles nytt. For fullt ut å kunne ta det økte handlingsrommet i bruk må etaten utvikle hensiktsmessig støttemateriell, samt effektive oppfølgings- og resultatrapporteringsprosedyrer.

Det er etablert statistikk på nav.no som synliggjør innsatsen av arbeidsmarkedstiltak. Det er også tilgjengelig statistikk om resultatoppnåelse for enkelte tiltaksvarianter. Rammeverk for kvalitetsevaluering av oppfølgingstiltakene er tilgjengelig fra september. Det vil bli arbeidet med å utvikle et bedre system for kvalitets- og resultatrapportering. Automatisert datafangst vil få økt betydning over tid.

Det jobbes med utvikling av nødvendig styringsinformasjon, herunder utvikling av resultatindikatorer. Det er lagt opp dialog med departementet om dette. Mandat for nytt system for tiltaksøkonomi er også under utvikling, med sikte på oppstart av et prosjekt i 2018.

Det er økt oppmerksomhet i hele etaten om bruk av forskningsbasert kunnskap. Det er utviklet strategier for å utøve godt faglig skjønn og støttemateriell for å øke kompetansen i bruk av tiltak. FoU om «hva som virker for hvem når» er sentralt i kunnskapsbyggingen og må videreutvikles. Erfaring viser at det tar tid å få kompetanse ut til NAV-kontorene, og før nye tiltak tas i bruk. Fremdeles tas mange beslutninger om tiltak på bakgrunn av erfaringsbasert kunnskap. Kontekstuelle forhold rundt tiltakene, som for eksempel oppfølging, kan ha stor betydning for en vellykket tiltaksbruk. I forbindelse med gjennomføringen av myndige NAV-kontor skal det være et utviklingsarbeid med spyspisskontor som skal operasjonalisere og utvikle praksis også i forhold til god tiltaksbruk.

Utdanning blir stadig viktigere for å få innpass i arbeidslivet. Mange med helseproblemer har også et kompetanseproblem. Samarbeidet mellom arbeid, utdanning og helse blir stadig viktigere for å få disse til å fullføre utdanning.

4. Eventuelt

Arbeids- og sosialdepartementet påpekte viktigheten av tett dialog mellom direktoratet og hhv. departementet og KS, knyttet til endret ansvarsdeling mellom NAV-kontor og forvaltningsenheter for vedtak om AAP.

Arbeids- og velferdsdirektoratet informerte om at samlokaliseringen av direktoratets ansatte i nye lokaler ville bli offentliggjort mandag 28. august.